

Οι νόμοι ως ιστός αράχνης

του Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιεροθέου

Κάθε οργανωμένη κοινωνία πρέπει να διέπεται από ἄρτια νομοθεσία, ἡ ὁποία καταρτίζεται ἀπὸ τὸ νομοθετικὸ σῶμα, δηλαδή τὸ Κοινοβούλιο-Βουλή. Ἡ ὑπαρξη δικαίων νόμων εἶναι ἡ βάση μιᾶς εὐνομούμενης πολιτείας.

Ὅμως, δυστυχῶς, πολλές φορές οἱ νόμοι λειτουργοῦν ὡς ιστὸς τῆς αράχνης. Ἰστὸς τῆς αράχνης εἶναι τὸ λεπτὸ δίχτυ πού κατασκευάζει τὸ μικρὸ αὐτὸ ἔντομο γιὰ φωλιά καί μέ τόν ὁποῖο παγιδεύει τήν λεία του (Μπαμπινιώτης). Πῶς, ὅμως, οἱ νόμοι μιᾶς Πολιτείας λειτουργοῦν ὡς ιστὸς τῆς αράχνης; Μέ ποιὰ ἔννοια ἐννοεῖται αὐτό;

Ἡ ἱστορία ἀποδίδει τήν συσχέτιση τῶν νόμων μέ τόν ιστὸ τῆς αράχνης, στὸν Ἀνάχαρση (6ος αἰώνας π.Χ.), ἕναν Σκύθη φιλόσοφο, ὁ ὁποῖος ὑποστήριζε ὅτι οἱ νόμοι ὁμοιάζουν μέ ιστὸ αράχνης, γιατί οἱ ἀδύνατοι συλλαμβάνονται ἀπὸ τόν ιστὸ, ὅπως τὰ μικρὰ ἔντομα, ἐνῶ οἱ ἰσχυροί καί πλούσιοι διαφεύγουν τόν ιστὸ, καί ὄχι μόνον δέν συλλαμβάνονται, ἀλλά καί τόν καταστρέφουν.

Μάλιστα, ὁ ἱστορικός Πλούταρχος διηγεῖται ὅτι ὁ φιλόσοφος Ἀνάχαρσις ἔφθασε στήν Ἀθήνα καί συνῆψε φιλία μέ τόν Σόλωνα τόν Ἀθηναῖο (639-559 π.Χ.). Ἐκείνη τήν ἐποχὴ ὁ Σόλων ἠσχολεῖτο μέ τήν σύνταξη νομοθεσίας γιὰ τήν Ἀθηναϊκὴ Πολιτεία. Ὅταν ὁ Ἀνάχαρσις εἶδε τὰ ἔργα του ἐγέλασε μέ τήν ἀφελῆ καί ματαία προσπάθεια τοῦ Σόλωνος, ὁ ὁποῖος νόμιζε ὅτι ἔτσι θά σταματήση τήν ἀδικία καί τήν πλεονεξία τῶν πολιτῶν. Καί τότε εἶπε τόν περίφημο λόγο: «μηδέν τῶν ἀραχνίων διαφέρει τῶν γραμμάτων», δηλαδή δέν διαφέρουν σέ τίποτα οἱ αράχνες ἀπὸ τούς

νόμους. Καί ἐξήγησε στήν συνέχεια ὅτι, ὅπως οἱ ἀράχνες κατέχουν τούς ἀσθενεῖς καί λεπτούς ὀργανισμούς, ἀλλά διαρρηγνύονται ἀπό τούς δυνατούς καί πλουσίους, ἔτσι συμβαίνει καί μέ τούς νόμους, οἱ ὁποῖοι συλλαμβάνουν τούς ἀδύνατους καί πτωχοῦς, καί καταστρέφονται ἀπό τούς ἰσχυροῦς καί πλουσίους.

Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος, πού εἶναι μεταγενέστερος τοῦ Πλουτάρχου, ἀποδίδει αὐτό τό ἀπόφθεγμα στόν ἴδιο τόν Σόλωνα τόν Ἀθηναῖο, πού ἦταν ἓνας ἀπό τούς ἑπτά σοφούς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πράγμα πού εἶναι φοβερότερο. Γιατί ὁ ἴδιος πού συνέτασσε τούς νόμους γιά νά φέρη δικαιοσύνη στήν Ἀθηναϊκή Πολιτεία, ὁ ἴδιος εἶχε αὐτήν τήν ἄποψη ὅτι αὐτό εἶναι ἀδύνατο νά γίνη.

Πόση, ὅμως, ἀλήθεια κρύβει αὐτό τό ἀπόφθεγμα ἀπό ὅπουδήποτε καί ἂν προέρχεται! Καί πόση ἰσχὺ ἔχει σήμερα!

Ἕπάρχουν νόμοι πού ψηφίζονται ἀπό τήν Βουλή μέ διάφορα «παραθυράκια» καί «φωτογραφικές» ἐνδείξεις, ἀλλά καί ποικίλες ἐρμηνεῖες πού καταλήγουν σέ ἄδικα ἀποτελέσματα.

Οἱ ἀνίσχυροι, οἱ πτωχοί, οἱ ἀφελεῖς συλλαμβάνονται γιά μικρές παραβάσεις. Τά «θύματα» τῆς κοινωνίας πού δέν ἔχουν τήν δυνατότητα νά προστατευθοῦν καταλήγουν στίς φυλακές, μέ ἀποφάσεις δικαστῶν, ἐνῶ οἱ πλούσιοι καί ἰσχυροί θριαμβολογοῦν καί ἔχουν ἐξουσία στήν κοινωνία μέ ἀποφάσεις τῶν ἰδίων δικαστῶν.

Φυσικά δέν εἶμαι ἀπόλυτος, ἀφοῦ ὑπάρχουν δικαστές μέ νομική ἐπάρκεια καί ἀκέραιο ἦθος, καί ὑπάρχουν δικαστές «ἀγράμματοι», ἀκόμη καί νομικά, οἱ ὁποῖοι ὑποκύπτουν σέ ποικιλότητες παρεμβάσεις καί πολύτροπα «κυκλώματα».

Ἔτσι, ὅμως, καταστρατηγεῖται ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἔννομη πολιτεία, ἡ χρηστότητα στήν κοινωνία, ἀφοῦ ἐπικρατοῦν οἱ θρασεῖς καί οἱ ἀλαζόνες σέ βάρος τῶν νομίμων πολιτῶν. Ὅμως, αὐτή ἡ ἐσωτερική υπόκωφη ἀδικία, δημιουργεῖ ἄδικες ἐπαναστάσεις, γιατί κατά τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου τό «βία ὑποταττόμενον στασιάζει καιροῦ λαβόμενον».

Ἀλλά οἱ παντοειδεῖς ἄρχοντες δέν πρέπει ἀπό τήν μιά μεριά νά καυχῶνται γιά τήν «δημοκρατία» τους καί ἀπό τήν ἄλλη μεριά νά ἀνέχωνται τέτοιες μεγάλες ἀδικίες, πού καταργοῦν στήν πράξη τήν δημοκρατία καί δίνουν δικαιώματα σέ ἄλλους νά τήν πλήττουν.

Δέν εἶναι δυνατόν νά καταδικάζονται ἄτεγκτα ἀδύναμοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κάνουν διάφορες παραβατικές πράξεις –γιά τίς ὁποῖες δέν συμφωνῶ, ἀλλά δέν συμφωνῶ καί μέ τήν ἔλλειψη κοινωνικῆς πολιτικῆς τοῦ

Κράτους– και νά άθώνωνται ίσχυροί πού κατασπαταλοϋν τό δημόσιο χρῆμα και ἔπειτα θριαμβολογοϋν.

Νομίζω ὅμως ὅτι, ἂν οἱ νόμοι μιᾶς ἀνθρώπινης πολιτείας ὁμοιάζουν μέ τίς ἀδύνατες ἀράχνες, ὑπάρχουν ίσχυρές ἀράχνες τοῦ πνευματικοῦ νόμου πού θά συλλάβουν τούς ἀλαζόνες παρανομοϋντες.

Αϋγουστος 2018